

1942

513.

АРХИВ

МИРЭЭ ФЭТЭЛИ АХУНДОВ АДЫНА
ЛЕНИН ОРДЕНЛИ АЗЭРБАЙЧАН
ДӨВЛЭТ ОПЕРА ВЭ БАЛЕТ ТЕАТРЫ

АРХИВ

ҮЗЕЙР НАЧЫБЭЙОВ

Совет Социалист Республика-
лары Игтифагы халг артисти,
Сталин мукафаты лауреаты,
ордени

782

h 33

ӘСЛИ ВЭ КӘРӘМ

6 пәрәлик опера

2.4 АХУНДОВ НАМАН
АХУНДОВ НАМАН
АХУНДОВ НАМАН
АХУНДОВ НАМАН

1941—1942 и.л.

2521

40628-

116/2

ИШТИРАК ЭДИРЛЭР:

Әсли . . . . . **Һәгигәт Рзаева**
(Азәрбайчан ССР әмәкдәр артисти, орденли)

Явәр Кәләнтәри
(Азәрбайчан ССР әмәкдәр артисти)

Кешиш . . . . . **Мәмәдтаға Бағыров**
(Азәрбайчан ССР халғ артисти, орденли)

Бөйүк Аға Мустафаев (орденли)

Кәрәм . . . . . **Әләсәт Садыгов** (орденли)

Ширзад һусейнов

Шаһ . . . . . **Гулам Искәндәр**
(Азәрбайчан ССР әмәкдәр артисти)

Зүлфүгар Сариев
(Азәрбайчан ССР әмәкдәр артисти)

Софи . . . . . **Ширзад һусейнов**

Паша . . . . . **Әли Зүлалов**
(Азәрбайчан ССР әмәкдәр артисти, орденли)

Забит . . . . . **Рзаев һ. Ғ.**

Османлы . . . . . **Гәнбәр Зүлалов**

Хидмәтчи . . . . . **Мирзә Гулиев**

Сәфи . . . . . **Рәшид Таһиров**

Тарда соло чалыр **Гурбан Примов**
(Азәрбайчан ССР халғ артисти, орденли)

Рәгсләрдә—рәгс солистләриндән **Сара Мирәлиева, Әминә Дилбази, Лейла Чәфәрова, Алийә Таһирова, Тамара Әлиева** вә рәгс һей'әти иштирак эдир.

Гурулушчу театрын бәди рәһбәри—**Исмайыл Һидайәтзаде**
(Азәрбайчан ССР халғ артисти, орденли)

Дирижор—**Нияз Тағызала**
(Азәрбайчан ССР әмәкдәр инжәсәнат хадими, орденли)

Рәссам—**Иззәт Сейидова**

Режиссор—**Һусейн Рзаев**

«ӘСЛИ ВӘ КӘРӘМ» ОПЕРАСЫНЫҢ ГЫСА МӘЗМУНУ.

1-чи шәкил. Зәңкидә яшәя Исфаһан падшаһының хәзинәдары кешишин көзәл гызы Әсли юху көрмүн вә ашығ олмушдур. Сияһәт һийәтилә бурая кәләп Кәрәм досту Софиә юхуда вурулдуғу гыз һағвигда даншыр вә Әслини көрдүйү заман бунун һаман юхуда көрдүйү гыз олдугуну йәғни эдир. Әсли илә Кәрәм кешишин эвиндә көрүшүрләр вә бир-бирләринә өз сирләрини вә севкиләрини ачырлар. Кешиш гызының Кәрәм илә олан мүнәсибәтиндән шүбһәләнир; Гызы Әсли атасына сиррини ачдығы заман атасы оһнифрәт эдир.

2-чи шәкил. Кәрәм дәрәдидир. Атасы Исфаһан падшаһы, оғлунун аһ-здрының сәбәбини билмәк истәйир. Шаһзаде саз илә дәрдини атасына ачыр. Атасы Әслини оғлуна алмағы вә'д эдир. Кешиш сарая кәлир вә вәзифәсиндән азад эдилмәсини хәһини эдир. Падшаһ Әслини Кәрәмә вәрмәк шәртилә разылығ верир. Кешиш банға чымыш йолу тапа билмәдийи үчүн яландан разылығ верир вә тоя һазырланмагдан өтәри үч ай мөһләт истәйир. Падшаһ разылығ верир. Кешиш бу өлкәдән гачмағ гәрәрына кәлир.

3-чү шәкил. Зәңкидә кешишин сарай бахчасы. Сарай бошалмын вә бахча солмушдур. Той тәдәрикнини вахты гуртардығы үчүн падшаһ, әяллар вә Кәрәм кешишин янына кәлмишләр. Оңлары һеч кәс гаршыламаыр. Падшаһ вә әяллар Кешишин бағбанындан, оңларны үч ай әввәл көндүйүгүнү өйрәнирләр. Падшаһ алдыдылмышыдыр. Кәрәм досту Софи илә Әслини ахтарыб тапмағ үчүн падшаһдан изн истәйир. Атасы чох чәтинлик илә разылығ верир.

4-чү шәкил. Чешмә башында шән гызлар вә оғланлар охуёб ойнайырлар. Кәрәм вә Софи сәйяһ гияфәсиндә бурая кәлир вә саз чаларағ севкилисини ерини өйрәймәк истәйир. Гызлар вә оғланлар буңлары әһәтә эдир, ким олдугларыны вә бурая иә үчүн колдикләрини сорушурлар. Софи оңларыз изаһәт верир. Гызлар Әслини «Һәләб» шәһәриндә олдугуну хәбәр верирләр. Кәрәм вә Софи «Һәләб» шәһәринә тәрәф йолланырлар.

5-чи шәкил. Һәләб шәһәри. Кешишин яшадығы эвин эйваны. Кәрәм вә Софи чешмә башындаки гызларә яхынашыр вә оңлардан кешишин яшадығы эви сорушурлар. Кәрәм бөйүк һайәһәтлә, сөвинчлә сазыны дөшүнә басыр вә ярыны сәсләйир. Кәрәмин сәсини эвиндән Әсли эйвана чыхыр. Гапыны кешиш бағламышдыр. Нә Кәрәмин чыхмаға вә иә дә Әслиниң ашағы дүшмәйә имканы вардыр. Кешиш эвә гайыдаркон гапыда Кәрәми вә Софини көрүр «ай һарай эвимә оғру кәлмишидр» дейә гышыгыр. Кәрәм вә Софи һәбс эдилир.

6-чы шәкил. Һәләб пашасының сарайында кеф мәчлисәтир. Пашаның янына кәләп бир нечә нәфәр, һәбс эдиләнләрини оғру дейлә.

Һагг ашығы олдуғуну хәбәр верирләр. Паша, Кәрәм вә Софини янына чағыртдыр, онларын ким олдуғуну сорушур. Кәрәм һамысыны пашая аңладыр. Кәрәми азад эдир вә кешиши Әсли илә бирликдә сарая кәтирдир. Паша кешишә төһмәт эдир вә гызы Кәрәмә вермәйи әмр эдир. Кешиш разылыг вермир. Паша Әслинин рә'йини билмәк истәйир. Әсли Кәрәмсиз яшамаячағыны билдирир. Кешиш гызына нифрәт эдир вә сарайдан чыхыр. Ики ашыг өз камларына чатырлар.

٦ نچی شکل — «حب» پاشانک سرائندا کیف مجلسی در. پاشانک یانینه کلن بیر نیجه تر حبس ایديلنلرک اوغری دکل حق عاشقی اولدیغنی خبر ویریرلر. پاشاء کرم و سوقئی نی چاغیرتدیریر، اونلارک کیم اولدیغنی سوروشور. کرم هاموسینی پاشایا آکلادیر. پاشا کرمی آزاد ایدير و کشیشی اصلی ایله بیرلیکده سرايه کتیردیر، کشیشه تهمت ایدير و قیزی کرمه ویرمکی امر ایدير. کشیش راشیلیق ویرمیر. پاشا اصلی ننگ رأینیی یلمک ایسته ییر. اصلی کرمسز پاشامایاجغنی ییلدیریر، کشیش قیزینا قوت ایدير و سرائدان چیخیر. ایکی عاشق اوز کاملرینه چاتیرلار.

«اصلى و كرم» اوپه راسنك قيصه مضمونى

۱ نچى شكل—زكىده باشان اصفهان پادشاهنك خزينه دارى كشيئك كورده فيرى اصلى يوحو نورش و عاشق اولمشدر. سياحت نيشه بورايه لئن كرم دوستى صوفيه يوخودا دورونديعى فيز ختنده دانشير و اصلىنى كورديكى زمان بوتك همان يوخودا كورديكى فيز اولديغى يئين ايدير. اصلى ايله كرم كشيئك ايوينده كوروشورلر و بير ييرلرینه اوز سرلرینی و سوكيله رینی آچیرلار. كشيئك فيزينك كرم ايله اولان مناسبتندن شهه لئير. فيزى اصلى آناسينه سرینی آچديغى زمان آناسى اوكا قرت ايدير. ۲ نچى شكل—كرم ددولي در. آناسى اصفهان پادشاهی، اوغليئك آه زارينك سبيني يلمك ايستيره. شهزاده ساز ايله دردني آناسينه آچير. آناسى اصلىنى اوغونلا آلماغى وعد ايدير. كشيئك سرايه كليز و ونطيه سيندن آزاد ايديلمه سيني خواهش ايدير. پادشاه، اصلىنى كرمه ويرمك شرطيله راضيلىق ويرير. كشيئك باشقا چيخيش يولو تابا ييلمه ديكى ايجون بالاندان راضيلىق ويرير و توبا حاضرلانماقدان اوترى اوچ آى مهلت ايستيره. پادشاه راضيلىق ويرير. كشيئك بو ئولكه دن قاچماق قرارينه كليز.

۳ نچى شكل — زكىده كشيئك سراي باغچيسى. سراي بوشلمش و باغچه سولمشدر. توى تداريكينك و قنى قورتارديغى ايجون پادشاه، اعيانلار و كرم كشيئك يائينه كلمشدر. اوتلارنى هيج كس قارشيلامير. پادشاه و اعيانلار كشيئك باغيانندان اوتلارنى اوچ آى اول كوجديكى اوكره نيرلر. پادشاه آلدادلمشدر. كرم دوستى صوفى ايله اصلىنى آختاروب تابماق ايجون پادشاهدان اذن ايستيره. آناسى چوق چيئينك ايله راضيلىق ويرير.

۴ نچى شكل—چشمه باشيندا شن فيزلار و اوغلانلار اوخويوب اويتايرلار. كرم و صوفى سياح قيايه سينده بورايه كليز و ساز چالاراق سوكيله سئك ييريني اوكره نمك ايستيره. فيزلار و اوغلانلار بولارنى احاطه ايدير و كيم اولدولاريني و بورايه نه، ايجون كديكلرني سوروشورلار. صوفى اوتلارا ايضاحات ويرير. فيزلار اصلىنى «حلب» شهرينده اولديغى خبر ويريرلر. كرم و صوفى «حلب» شهرينه طرف بولاييرلار.

۵ نچى شكل «حلب» شهرى. كشيئك باشاديفنى ايوئك ايوانى. كرم و صوفى چشمه باشينداكى فيزلارا باختلاشير و اوتلاردان كشيئك باشاديفنى ايوى سوروشورلار. كرم يوك هيجانلا و سونجه سازيني دوشينه باسير و باريني سله سير. كرمك سسنى ايشيدن اصلى ايوانه چخير. قابونى كشيئك باغلامشدر. نه كرمك يوخازى چيخماغا و نده اصلىنىك آشاغى دوشمكه امكانى وادد. كشيئك ايوه قابدانكن قابودا كرمى و صوفىنى كورود «آى هاراي ايويمه اوغرى كلمشدر» ديه قيشقيرير. كرم و صوفى حبس ايديليرلر.

حقيقت رضايف (آذربايجان سووهت سوبالست ريسوبليقا—	
سى امكدار آرتيستي، اوردنيلي)	اصلى
ياور كئترلى (آذربايجان سووهت سوبالست ريسوبليقا—	
سى امكدار آرتيستي)	
محمد قى باقروف (آذربايجان سووهت سوبالست	كشيئك
ريسوبليقاسى خلق آرتيستي، اوردنيلي)	
يوك آغا مصطفىف (اوردنيلي)	
على اوسط صادق اوف (اوردنيلي)	كرم
شيرزاد حنينوف	
غلام اسكندروف (آذربايجان سووهت سوبالست	
ريسوبليقاسى امكدار آرتيستي)	
ذوالفقار سارييف (آذربايجان سووهت سوبالست	شاه
ريسوبليقاسى امكدار آرتيستي)	
شيرزاد حنينوف	صوفى
على زلالموف (آذربايجان سووهت سوبالست ريسوبليقا—	پاشا
سى امكدار آرتيستي، اوردنيلي)	
حسينفولى رضايف	ضابط
فتير زلالموف	عثمانلى
ميرزه قلى اوف	خدمتچى
رشيد طاهروف	صنى

ناردا سولو (تت)، آذربايجان سووهت سوبالست ريسوبليقاسى خلق آرتيستي، اوردنيلي قربان پريم اوف چالير.

رقتلرده، رقصيئك سولسترنيدن سارا ميرعليف، امينه دلبارى، ليلا جعفروف، عاليه طاهروف، تامارا علىف و رقصك بتون هيئتى اشتراك ايدير.

فودولوش و ريژيسورلق تياترك بديعى رهبرى آذربايجان سووهت سوبالست ريسوبليقاسى خلق آرتيستي، اوردنيلي اسماعيل هدايت زاده نكندر.

ديريژور، آذربايجان سووهت سوبالست ريسوبليقاسى امكدار اينجه صنعت خادمى، اوردنيلي نيازى قى زاده در.

رسام عزت سيدوف.

ريژيسور حسين رضايف.

207.

میرزا فتحعلی آخوندوف آدینه
لهئین اوردینلی آذربایجان دولت
اوپهرا و بالیٹ تیاتری

عزیر حاجیکوف

سووت سوسیالیست رسپوبلیقلاری اتقانی
خلق آرتیستی، ستالین مکالماتی لائوره فاتح،
اوردینلی

اصلی و کرم

۶ پرده لیک اوپهرا

PL. S. AKHAROV KEMEN
Azərbaycan Respublikası
Milli Mədəniyyət Mərkəzi

1941 — 1942

AR 1942
513
513.